آیا قرار است پس از کرونا با انرژی بیشتری به طبیعت آسیب برسانیم؟

آنتراکتی پیش از تخریب دوباره جنگل‌ها!

محمد معصومیان
گزارش‌نویس

امروز یا فردا بی‌تاب دیدن دشت‌ها دل به کوه و جنگل خواهیم زد. لابد مثل برگشت به دامان پرمهر مادر بعد از قرنطینه، که حالا قدرش را بیشتر می‌دانیم. مانند دوباره دیدن دوستی که در غیابش نقشه‌های زیادی برای معاشرت دیگرباره با او کشیده‌ایم؛ حال که فراق از طبیعت را تجربه کرده‌ایم بد نیست برای برخورد تازه با آن هم طرحی نو دراندازیم. مگر نه اینکه بارها شنیده‌ایم ویروس کرونا حاصل خشم طبیعت است؟ لابد به خودتان قول داده‌اید که دیگر در دامن طبیعت آشغال نخواهید ریخت، اما نه، این کافی نیست. ما در گفت‌وگو با کارشناسان می‌خواهیم از آسیب‌هایی بگوییم که شاید کمتر از آن شنیده‌اید. از تأثیر «خشکه‌دارها» در اکوسیستم جنگل که به چشم ما تنها به هیزم می‌مانند، از قارچ‌ها، از حشراتی که تنها زیستگاه آنها جنگل است و «فرسایش ناودانی».

عارف علینژاد، فعال محیط زیستی معتقد است: «جنگل با رویه‌های گوناگونی در معرض تخریب است؛ از جمله نمونه‌های سیستماتیک آن می‌توان به اجرای پروژه‌ها و یا فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده مانند عملیات بهره‌برداری، قاچاق چوب، ساخت و سازهای غیرقانونی، ایجاد محل‌های دفن زباله‌های شهری و روستایی و رسوب فزاینده شیرابه‌ها احداث معادن، ایجاد مسیرهای غیرضروری مواصلاتی، حفر مسیرهای گاز و نفت و آب که تخریب بسیاری را در عرصه‌های منابع طبیعی ایجاد کرده است، اشاره کرد.» اما کدام کارفرما یا سیستمی است که نداند توسعه‌ای که راهش از میان جنگل‌ها و عرصه‌های طبیعی می‌گذرد چه آسیبی به میراث طبیعی و کهن زمین می‌زند؟ پس از گفتن هزاران باره چه سود؟ در واقع این گزارش با چشم پوشی تنها به مجموعه فعالیت‌ها و عملکردهای روزمره گردشگران و اهالی بومی نظر دارد تا شاید از این راه به نتیجه ملموس‌تری دست پیدا کند.

بد نیست با خاطره‌ای از اسماعیل کهرم، بوم‌شناس و فعال محیط زیستی شروع کنیم که با خنده از سال‌های دوری می‌گوید که در پارک ملی گلستان فعالیت می‌کرده است: «آنجا هر ماشینی می‌ایستاد و ما نگاهی به صندوق عقب ماشین می‌انداختیم پر از شاخه بود. وقتی با تعجب می‌گفتیم این همه شاخه به چه کار شما می‌آید؟ می‌گفتند می‌بریم بکاریم یا نشا کنیم. واقعاً تاسف آور است اما هنوز هم وضعیت همان است و یکی از راه‌هایی که جنگل را از بین می‌بریم همین بریدن‌ها و قطع کردن شاخه‌های درختان است. به خیال اینکه آنها را از بین نمی‌بریم و در باغچه خانه به رشدشان کمک می‌کنیم اما نمی‌دانیم چه بلایی سر جنگل می‌آوریم.»

علینژاد با جزئیات بیشتری از مجموعه فعالیت‌های افراد بومی و غیربومی در استفاده از محصولات فرعی جنگل می‌گوید که باعث آسیب به بافت و اکوسیستم جنگل می‌شود. لیستی بلندبالا که ای کاش در ورودی هر پارک جنگلی در معرض دید قرار می‌گرفت: «برداشت انواع قارچ‌های خوراکی، گیاهان کف جنگل، استفاده از میوه‌های درختان و درختچه‌های جنگلی مانند ازگیل جنگلی، ولیک، آلوچه، سیب و گردو، همچنین برداشت گیاه همیشک به همراه قطع شاخ و برگ درختان سوزنی برگ نراد و کریپتومریا برای فروش در گل فروشی‌ها، جمع آوری بذرهای درختان بلوط و گیاه (نیمه انگلی) داروا‌ش برای تغذیه دام به همراه قطع شاخ و برگ درختان مادری در جمع آوری بذر و تأمین نیاز نهالستان‌های تولید بذر و نهال و... را هم باید به این لیست اضافه کرد.» اسماعیل کهرم از پایان‌نامه فوق‌لیسانس یکی از هم‌دانشگاهی‌هایش در انگلستان می‌گوید که تحقیقی روی تأثیر قدم زدن در جنگل بوده. شاید کمی افراطی به نظر برسد: «تحقیقات نشان داده قدم زدن در جنگل به «فرسایش ناودانی» منتهی می‌شود. یعنی هر بار جنگل گود و گودتر می‌شود و کم کم قسمتی از جنگل کچل می‌شود و بافت آن تغییر می‌کند.»

با حرف‌های او یاد همه راه‌های جنگلی کچل شده‌ای می‌افتم که با وجود سبز بودن اطراف آنقدر پا خورده‌اند که دیگر هیچ گیاهی از آن سر بلند نمی‌کند. اما این بوم‌شناس باسابقه راهکاری هم ارائه می‌دهد: «سعی کنیم حداقل در جاهایی که گیاهان سبز هستند پرسه نزنیم، به گیاهان دست نزنیم و حیوانات و پرندگان را همراه خود به شهر نبریم. با این کار جنگل را تهی می‌کنیم و باعث تخریب می‌شویم.»

او از پروسه تبدیل شدن سنگ به خاک در طبیعت می‌گوید که بیش از ۴۰۰ سال طول می‌کشد و همین سالخوردگی نشان از اهمیت نگهداری خاک دارد. خاکی که براحتی در هر بار آتش درست کردن در کف جنگل خواص و حاصلخیزی خود را از دست می‌دهد و موجب از بین رفتن موجودات زنده کوچکی می‌شود که در بافت‌های پایینی آن زندگی می‌کنند.

علینژاد از اهمیت افزایش آگاهی عمومی در مورد یکی از اجزای به ظاهر کم اهمیت و بدون استفاده در جنگل حرف می‌زند: «خشکه دارها یا درختان خشک جزء لاینفک اکوسیستم جنگل‌های طبیعی هستند. به عنوان درخت، زیستگاهی شناخته شده دارند و وظایف و کارکردهای متعددی در زمینه ایجاد «روشنه»، محل زیست و تغذیه پرندگان، پستانداران، دوزیستان و خزندگان فراهم می‌آورند. خشکه دارها همچنین محل تمرکز خزه‌ها، قارچ‌ها و به ویژه حشرات هستند. تا آنجا که بدون اغراق می‌توان یکی از مهم‌ترین نقش‌های خشکه دار را در حفظ و تنوع گونه‌ای حشرات و به ویژه سوسک‌های چوب‌خوار دانست.»

این فعال محیط زیستی ذخیره کربن، پویایی اکوسیستم و حفظ تنوع زیستی را از دیگر خاصیت‌های خشکه‌دار می‌داند که به لحاظ فیزیکی در دو گروه افتاده و سرپا در جنگل وجود دارند: «خشکه دارهای افتاده مشتمل بر درخت کامل، تنه افتاده، شاخه‌های درشت و شاخه‌های خرد و خشکه دارهای سرپا نیز شامل درخت خشک سرپا، تنه شکسته و کنده هستند.» شاید این آدرس‌های دقیق به شما کمک کند که این عضو مهم جنگل را از یاد نبرید و آن تصور کلیشه‌ای رایج را در مورد بی‌خاصیت بودن هرچیزی که روی زمین افتاده است، از ذهن خود دور کنید.

> می‌خواهیم نسبت به طبیعت مسئولانه برخورد کنیم یا خیر؟ آیا اهمیت نگهداری از این گنج کهنسال را حالا که دوماه شاید هم بیشتر از دیدنش محروم بوده‌ایم بهتر درک کرده‌ایم یا نه؟

پیش از همه این توصیه‌های کارشناسانه باید از خود بپرسیم آیا می‌خواهیم نسبت به طبیعت مسئولانه برخورد کنیم یا خیر؟ آیا اهمیت نگهداری از این گنج کهنسال را حالا که حدود سه ماه شاید هم بیشتر از دیدنش محروم بوده‌ایم بهتر درک کرده‌ایم یا نه؟ عارف علینژاد تدوین قوانین سخت‌گیرانه زیست محیطی و افزایش آموزش را دو محور اساسی برای دستیابی به سلامت عرصه‌های منابع طبیعی و حفظ محیط زیست می‌داند و می‌گوید: «بی شک لحاظ نمودن قوانین و مقررات حفظ محیط زیست می‌بایست از مراحل تدوین و اجرای پروژه‌های کوچک و بزرگ تا رعایت آداب و وظایف شخصی افراد یک جامعه در قبال حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی را شامل شود.»

اسماعیل کهرم اما با یادآوری رودخانه‌های شفاف و پر از ماهی خطه شمال به حرف‌های خود پایان می‌دهد: «متأسفانه یکی از عوامل نابودی طبیعت شیرابه زباله است. این خبیث‌ترین محصول دست انسان است که براحتی در خاک نفوذ می‌کند و ریشه درختان را نابود می‌کند، به رودخانه‌ها می‌رود و آب و خاک را آلوده می‌کند...» غم در صدای او مثل موج دریای خزر خیز برمی‌دارد و در ناامیدی پس می‌نشیند: «ما در حال هدردادن و نابود کردن آب و خاک هستیم.»

فضای مجازی

جدول سودوکو ۳۳۸۹

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

آسان

۲		۷				۴		
			۹		۴	۷	۳	
۳		۴	۶	۲			۹	۸
۸		۶	۲				۱	
	۴					۸		
۴	۲				۹	۶		۴
۴	۶			۷	۱	۸		۳
	۳	۲	۴		۸			
		۵				۱		۶

متوسط

۴	۲		۹				۷	
			۵	۲		۴	۷	
			۸			۱	۲	
						۸		۵
۵			۷			۱		۴
۱			۲					
۳	۵				۲			
	۶	۱		۷	۵			
	۴	۹						۶

سخت

			۲	۷				۵
		۲	۹			۶		
		۹			۱	۸		
								۸
۳			۱	۵	۲			۷
۵								
		۶	۲			۷		
		۸			۴	۲		
۷			۶	۳				

خیلی سخت

		۵			۳			
			۴					۹
	۳				۹	۷	۸	
		۶		۸	۵			
	۷					۱		
			۳	۶		۹		
	۸	۳	۵			۲		
۱					۲			
			۶			۴		

حل جدول سودوکو شماره ۳۳۸۹

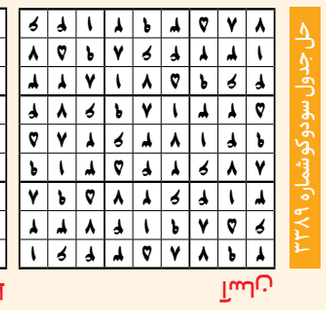

یک جدول با دو شرح ۷۳۵۵

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

افقی:
۱- نظرانتخاباتی- دسرمعروف
۲- سندی که در آن حدود، شرایط و اجاره بهانوشته می‌شود- درخت نی خیزران
۳- صدای برخورد- دوبارگی- هدیه
۴- نومیدی- عود- این گونه هم کلمه تصدیق است- مخففدهان
۵- اندک- تلافی- واحد دکان
۶- بندر «استرالیا»- مقابل «سؤال»- دید چشم
۷- ماشین کاربردی ساختمانی و عمرانی- شکایت کننده- نمناک
۸- مخلوط- رفیق مشهدی- سازمان فضانوردی امریکا
۹- جهت- مترو- سبزی ضد روماتیسم
۱۰- عنصر نمک خوراکی- سمبل- کثرت آمد و شد
۱۱- سازی سیمی و زهی- مقابل «پویا»- رنج
۱۲- شکست دشمن- سخن نادرست- سکوی بالا- بوم
۱۳- سیاستمدار- گیاهی دارویی سرشار از ویتامین- دختر کوروش کبیر و مادر خشایارشاه
۱۴- نام «یونسی» از بازیگران خانم- بازیگر فیلم جدید «خروج» (۱۳۹۹)
۱۵- این استان در شرق ایران واقع شده و مرکز آن شهر «بیرجند» است- شخص نامعلوم

عمودی:
۱- علامت جذر- فنج خانگی
۲- جمع جرم- بسیار مهربان- پیرایه
۳- ناامید- سبز مایل به خاکستری- مثل و مانند
۴- شهری در «فرانسه»- مقدار معینی از خوراکی- بوی ماندگی- حشره سرخ
۵- اثر تاریخی «آذربایجان غربی»- نافرمان- بزرگ مرد
۶- اشاره به دور- تأخیر- گزارش
۷- بت بی سروپا- اثر «هومر»- پرحرف
۸- ممکن بودن- حجمی به شکل مثلث- چیزی را با مایعی آلودن
۹- حربه دسته‌دار شبیه به ساطور- نوعی نظام و حکومت- محفظه‌میز
۱۰- از عناصر گازی- شهر تاریخی و هنری «فرانسه»- همراه «لرز»
۱۱- تیرپیکاندار- گذاشتن- به‌صورت پیش‌بینی نشده
۱۲- موسیقی اعتراضی- بزرگ منشی- پایتخت «غنا»- خط کش مهندسی
۱۳- حاضر، مهیا- یار «شیرین»- سازمان نفتی!
۱۴- ممتاز و خلاصه- شمشیرزن- خودرویی لوکس
۱۵- صدرنشین فعلی کالچو- عزاداری

جدول ویژه

افقی:
۱- پف- اثری زیارتی و تاریخی در شهرستان «شمیرانات»
۲- یکی از القاب «ابوالقاسم حالت»- ناحیه‌ای در مغز که در تکلم نقش دارد
۳- رایج شدن- بزرگراهی در «تهران»- سنگ و چوب
۴- شبیه- دزدی اینترنتی- غذایی نسبتاساده- بلادرنگ
۵- همسرایی- درهم خوردن- محل بارگیری کشتی
۶- زمین ناهموار- خواست خداوندی- رود «شولوخف»
۷- بسیار بخشنده- قلعه‌ای در جنوب غربی «زابل» و در محدوده تاسوکی- فرزندزاده
۸- نام پسرانه- مرغابی سیاه- ورزش توپ و چوگان
۹- برهنه- پیروی کردن- نشسته
۱۰- تاکسی ۱۰ نفره!- مُنگلیسم- گله‌مندی
۱۱- شهری در استان «خراسان جنوبی»- نوعی مربا- بگذار
۱۲- کلمه سؤالی- راه و طرز- پوز- یک نوع کشتی جنگی
۱۳- ناچار- ورقه‌ای دال بر عضویت در جایی- بدنام
۱۴- یک واحد لگاریتمی- کارگردان سریال «دوپینگ» (۱۳۹۹)
۱۵- کارگردان «بن هور»- پسوند آلودگی

عمودی:
۱- معبدی در «مالزی»- ستاره «یووه»
۲- شاداب- آسیاب خانگی- بنفش بسیار روشن
۳- سرگیجه- کشوری در مدیترانه- فرزند آدم (ع)
۴- ضمیر سوم شخص مفرد- درخشیدن- بله روسی- بندر «امارات متحده»
۵- ده ییلاقی «اسالم»- بازی در تماشاخانه- میان چیزی
۶- همراهی عرب- روکش لباس- نت پایه یک قطعه موسیقی
۷- ضد آن!- رونده با ناز- ضد «پشتک»
۸- روش- جای بازگشت- شهر «سیاه‌سر»
۹- بیماری فصل سرما- پرنده‌ای کوچک- لای جامه
۱۰- بی‌نظمی و آشوب- جنبش- صابون خیاطی
۱۱- خرس فلکی- بافته- بازسفید
۱۲- بی‌نظمی- دختر- گاه مشکل گشا شود- کلام معتبر
۱۳- نامه بلند بالا- اثر «بیدل»- واژگون
۱۴- آحاد- نبردی رودررو- ساندویچ سرد مشهور
۱۵- گیاهی خوشبو با گل‌های زرد چتری- شهر مهم «یونان»

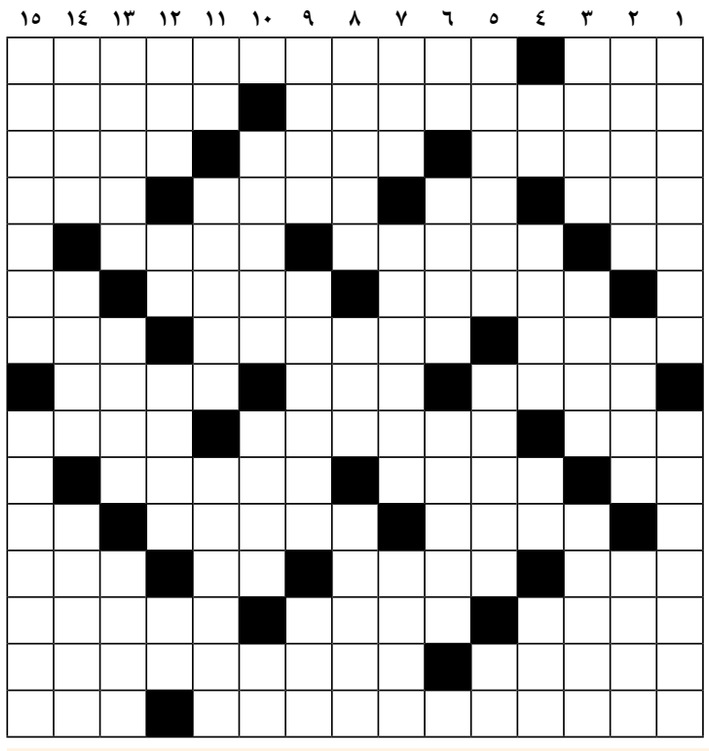

حل جدول عادی شماره ۷۳۵۴

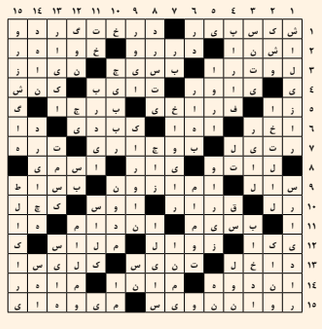
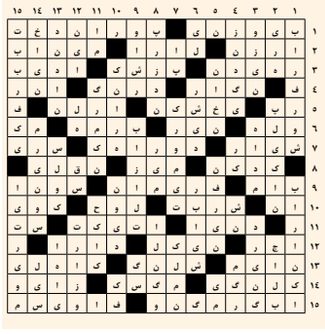
حل جدول ویژه شماره ۷۳۵۴